

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 72/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 11 C 68/08-266 z 23. novembra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co/65/2010-292 z 2. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Michala Barilu o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. mája 2011 doručená sťažnosť Mgr. M. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práv podľa čl. 5 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 C 68/08-266 z 23. novembra 2009 (ďalej aj „prvostupňový rozsudok“ alebo „rozsudok okresného súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co/65/2010-292 z 2. marca 2011 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou okresnému súdu 18. marca 2008 domáhal zaplatenia sumy 2 712 478,81 € z titulu náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), ktorá mala byť spôsobená jeho právnomu predchodcovi. Sťažovateľ uviedol, že žalovanú pohľadávku nadobudol „na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej medzi spoločnosťou E., spol. s r. o.“, ako postupcom (ďalej len „poškodený“) a ním ako postupníkom.

Sťažovateľ poukázal na to, že „Škoda v žalovanej výške 2 712 474,81 EUR vznikla poškodenému v dôsledku nekonania Úradu justičnej a kriminálnej polície, teda jeho nesprávnym úradným postupom tým, že nevydal rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote a nebol činný pri výkone verejnej moci. Vzhľadom na uvedené máme za to, že štát zodpovedá za škodu, ktorá vznikla poškodenému v zmysle § 3 ods. 1 písm. d) v spojení s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom právnu argumentáciu sťažovateľ opiera aj o ustanovenia § 4, § 123, § 3, § 418, § 415, § 417 Občianskeho zákonníka, § 1, § 2, § 67, § 75, § 76, § 141, § 158, § 159, § 160 Trestného poriadku, § 89, § 247, § 234, § 235, § 185a, § 257, § 167, § 25 Trestného zákona, § 1, § 2, § 17, § 19 zákona o Policajnom zbore, § 9, § 13 zákona o nájme nebytových priestorov, čl. 20 a čl. 46 Ústavy Slovenskej a § 3, § 4, § 5, § 6, § 15, § 16, § 19 zákona č. 514/2003 Zb.

Sťažovateľ si v predmetnom konaní uplatnil nároky na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 3. 5. 2006 uzavretej medzi poškodeným a sťažovateľom. V zmysle tejto zmluvy odovzdal poškodený aktívnu legitimáciu v spore sťažovateľovi.

Od februára 2004 prestal nájomca uhrádzať poškodenému nájomné a úhrady za služby spojené s užívaním prenajatých nebytových priestorov. Keďže nájomca aj napriek upozorneniam na následky spojené s neplnením povinností vyplývajúcich z nájomnej zmluvy neuhrádzal nájomné a plnenia za služby spojené s nájomom, poškodený bol nútený vypovedať nájomnú zmluvu s nájomcom dňa 6. 4. 2004 s výpovednou lehotou k 31. 10. 2004. Vzhľadom na mimoriadne vysoký odber elektrickej energie počas užívania priestorov nájomcom – cca 30.000 Sk denne a vzhľadom na výšku nesplácaného nájomného v pomere k príjmom poškodeného, sa tento dostával neplnením povinností nájomcu do druhej platobnej neschopnosti. Keďže poškodený z dôvodu neochoty nájomcu platiť nemohol uhrádzať platby dodávateľovi – spol. M., a. s., za dodanú elektrickú energiu, pod hrozbou odstavenia dodávky elektrickej energie opakovane vyzýval nájomcu na včasnú úhradu nedoplatkov za odoberané energie. Poškodenému sa ani napriek upozorneniam o možných následkoch odpojenia prívodu elektrickej energie nepodarilo presvedčiť nájomcu na úhradu dlhov, preto dodávateľ dňa 20. 8. 2004 odpojil prívod elektrickej energie do priestorov nájomcu.“.

V ďalšej časti sťažnosti opisuje sťažovateľ skutky, ktoré viedli poškodeného k podaniu trestného oznámenia v súvislosti so škodou, ktorá mu mala byť spôsobená správaním nájomcu, ktorý sa „prostredníctvom tretích osôb vlámal do priestorov, ktoré neboli predmetom nájmu – transformátorová stanica – a tieto osoby vykonali potrebné zásahy, aby umožnili opätovné zapojenie elektrickej energie pre nájomcu“. V nadväznosti na to podal poškodený na príslušnom policajnom útvare trestné oznámenie, ktoré však bolo uznesením z 13. septembra 2004 najskôr odmietnuté s odôvodnením, že skutok nevykazuje znaky skutkovej podstaty trestného činu, avšak následne na základe uznesenia Okresnej prokuratúry Bratislava V uznesením z 23. septembra 2004 bolo uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia zrušené. O tom istom skutku podal trestné oznámenie aj konateľ poškodeného, ktoré «bolo uznesením zo dňa 1. 10. 2004 taktiež odmietnuté z dôvodu, že skutok nepresahuje obchodnoprávnu rovinu a nemožno ho stotožniť so žiadnou zo skutkových podstát uvedených v Trestnom zákone. Na základe sťažnosti poškodeného zo dňa 8. 10. 2004 vydal okresný prokurátor dňa 12. 10. 2004 uznesenie, ktorým uznesenie vyšetrovateľa zrušil ako nezákonné z dôvodov, že násilné konanie osôb presahuje

obchodnoprávnu rovinu a dal pokyn vyšetrovateľovi začať trestné stíhanie vo veci pre trestný čin hrubého nátlaku. Trestné stíhanie o vyššieuvedenom skutku bolo začaté dňa 16. 11. 2004. Z dôvodu nečinnosti príslušných orgánov podal poškodený dňa 3. 2. 2005 žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa. V oznámení o vybavení žiadosti zo dňa 15. 3. 2005 dozorujúca prokurátorka uviedla, že napriek uplynutej dobe sa v spisovom materiále nenachádzajú žiadne podstatné dôkazy, ktoré by vyšetrovateľ realizoval. Z toho dôvodu uložila pokyn zadovážiť dôkazy pre riadne objasnenie veci a vo veci konať bez zbytočných prieťahov. Napriek pokynu dozorujúcej prokurátorky sa vo veci nekonalo a tak poškodený podal v apríli 2005 ďalšiu žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa z dôvodu podozrenia z prieťahov v trestnom konaní. Dozorujúca prokurátorka upovedomením zo dňa 30. 6. 2005 opätovne uviedla, že: „Napriek mojím urgenciám smerujúcim na U. som spisový materiál k previerke neobdržala a až dňa 13. 5. 2005 mi boli zaslané uznesenia, ktorými sa vedúci pracovníci U. z vykonávania úkonov trestného konania vylúčili... preskúmaním som zistila, že vyšetrovanie predmetného trestného činu vyšetrovateľom OVK U. bolo skutočne zdĺhavé a neboli zabezpečené dôkazy potrebné pre rozhodnutie.“. Napriek prísľubu vykonania príslušných krokov poškodený do dnešného dňa nemá vedomosť o žiadnych ďalších vykonaných procesných úkonoch, resp. rozhodnutiach orgánov činných v trestnom konaní v uvedenej trestnej veci.».

Aj po skončení nájmu pokračoval bývalý nájomca v podnikateľskej činnosti v priestoroch poškodeného potom, ako sa opätovne vlámal do priestorov transformátorovej stanice a obnovil neoprávnený odber elektrickej energie. Trestné oznámenie o tomto skutku podané poškodeným 3. novembra 2004 však ostalo zo strany orgánov činných v trestnom konaní bez akejkoľvek reakcie.

Rovnako bez reakcie ostali aj ďalšie trestné oznámenia podané poškodeným 5. novembra 2004, 12. novembra 2004, 16. novembra 2004 a 8. februára 2005 v nadväznosti na opakované násilné vniknutia bývalého nájomcu do priestorov poškodeného, pokračovanie v neoprávnenom odbere elektrickej energie, odcudzenie a poškodzovanie jeho majetku.

V sťažnosti sa ďalej uvádza, že „Z dôvodov pretrvávajúceho stavu pokračovania v trestnej činnosti nájomcom a nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní a z dôvodu, že nájomca neuhradil nájomné a úhrady za energie od februára 2004 s prihliadnutím na objem neuhrádzaných plnení nájomcu v porovnaní s celkovými príjmami poškodeného a s prihliadnutím na záväzky poškodeného, dostával sa prenajímateľ do platobnej neschopnosti. Banka W., ktorá poskytla úver poškodenému na výkon podnikateľskej činnosti, a ktorá mala na nehnuteľnosti vo vlastníctve poškodeného zriadené záložné právo, vyzývala opätovne poškodeného k úhrade splátok z úveru. Tieto poškodený nemohol uhrádzať, keďže nájomcove úhrady vzhľadom na rozsah prenajatej plochy mali tvoriť väčšinu príjmov poškodeného. Keďže banka poskytla ultimátum poškodenému, do kedy musí uhradiť dlžnú sumu, hrozilo poškodenému zo strany banky odstúpenie od zmluvy a s tým súvisiace následky. Týmto škodám sa poškodený snažil neúspešne predísť márnymi pokusmi o prefinancovanie dlhu úverom z iných zdrojov. Keďže pokus o prefinancovanie bol neúspešný, musel poškodený nehnuteľnosti predat' v tiesni za nižšiu cenu, ako bola ich skutočná hodnota. Hoci išlo o lukratívne objekty s vysokým výnosom na nájomnom, poškodený bol nútený pre stratu schopnosti uhrádzať úver urýchlene predat' nehnuteľnosti. Platobná neschopnosť a následná časová tieseň, bezprávie, ktoré pretrvávalo na nehnuteľnostiach, ako aj predpoklad jeho zdlhavého a neistého odstránenia pre reálne preukázateľné prietahy v konaní, rapídne znížili aktuálnu cenu ponúkaných nehnuteľností. Poškodený teda bol donútený predat' spol. A., a. s., nehnuteľnosti na základe zmluvy o kúpe nehnuteľností zo dňa 27. 9. 2005 za cenu 85 mil. Sk, napriek tomu, že Znaleckým posudkom č. 56/2005 zo dňa 17. 4. 2005 vypracovaný Ing. J. B., bola určená cena posudzovaných nehnuteľností na sumu 148.300.000 Sk. V zmysle zmluvy bolo potrebné odovzdať nehnuteľnosti dňom zaplataenia tretej splátky, t. j. 30. 11. 2005.“.

Okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 68/08-266 z 23. novembra 2009 žalobu sťažovateľa o náhradu škody v celom rozsahu zamietol, čo odôvodnil tým, že nároky, ktoré si sťažovateľ uplatnil na základe zákona č. 514/2003 Z. z., nemožno označiť pojmom pohľadávka, a nemožno ich preto ani postúpiť zmluvou o postúpení pohľadávky. Okresný súd v odôvodnení svojho zamietajúceho rozsudku pripustil, že z predpokladov zodpovednosti za škodu bol síce splnený predpoklad nesprávneho úradného postupu

vyšetrovateľa pri vybavovaní niektorých trestných oznámení poškodeného spočívajúci v zbytočných priesťahoch pri vyšetrovaní, avšak zároveň konštatoval nesplnenie ďalšieho predpokladu, ktorým je vznik škody a existencia príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom vyšetrovateľov.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 25. januára 2010 odvolanie namietajúc, že súd prvého stupňa *„dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ustanovenia Občianskeho zákonníka (najmä z ustanovení § 525 ods. 1 a ods. 2) nevylučujú, aby došlo k postúpeniu nároku na pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti. Z obsahu predmetnej zmluvy zo dňa 03. 05. 2006 vyplýva, že je predmetom je postúpenie nároku na pohľadávku voči Slovenskej republike, ktorá vznikne v budúcnosti. Máme teda zato, že žalobca je v prejednávanej veci aktívne legitimovaný.*

O skutkoch a trestných oznámeniach popísaných v žalobe preukázateľne nebolo konané buď vôbec alebo konané bolo výlučne formálnym vydaním uznesenia, nie však vyšetrovaním v zmysle zásad uvedených v trestnom poriadku. Podľa nášho názoru je úplne nepochybné, že v prípade včasného a adekvátneho zásahu polície by poškodený nebol nútený predať nehnuteľnosti v hodnote 148.300.000,- Sk za kúpnu cenu 85.000.000,- Sk a nebola by mu tak spôsobená škoda vo výške 63.300.000,- Sk, ktorej náhrady sa spolu s náhradou ušlého zisku vo výške 18.416.016,- Sk domáhal podaním žaloby.“

Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa rozsudkom č. k. 15 Co/65/2010-292 z 2. marca 2011, ktorým napadnutý prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Sťažovateľ tvrdí, že v danej veci boli splnené všetky predpoklady priznania náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pričom je presvedčený, že preukázal

„- nezákonné rozhodnutie

- *nesprávny úradný postup*
- *škodu*

- *príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom a škodou“.*

Vzhľadom na to považuje nepriznanie nároku na náhradu škody za porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy.

Sťažovateľ napokon tvrdí, že v danom prípade došlo aj k porušeniu čl. 5 ods. 1 prvej vety a čl. 13 dohovoru, pričom svoju argumentáciu obmedzil iba na samotné konštatovanie tohto faktu bez jeho bližšieho zdôvodnenia.

S poukazom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne o nej nálezom takto rozhodol:

„Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave so spis. zn. 15 Co/65/2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava V so spis. zn. 11 C/68/2008-266 bolo porušené základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom garantované článkom 46 ods. 3 Ústavy SR ako aj článku 5 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Vec vracia Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 135 623,- EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave je povinný spoločne a nerozdielne uhradiť trovy právneho zastúpenia, na č. ú. 402109543/7500, vo výške 837,92 EUR za každý právny úkon (prevzatie veci, podanie sťažnosti) a to všetko do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha

(§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (napr. m. m. I. ÚS 178/09, IV. ÚS 428/09).

Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že petit je právnym základom na jeho rozhodnutie, a preto musí byť dostatočne určitý a zrozumiteľný, a to zvlášť vtedy, ak je sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. V danom prípade je petit navrhovaný sťažovateľom nepochybne dostatočne určitý a zrozumiteľný a je z neho zrejmé, že sa ním domáha, aby ústavný súd vyslovil, že rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 68/08-266 z 23. novembra 2009 a rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co/65/2010-292 z 2. marca 2011 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 5 a čl. 13 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 68/08-266 z 23. novembra 2009

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv a slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Vzhľadom na takto formulovaný princíp subsidiarity je tak vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho práv napadnutým rozsudkom okresného súdu. Ochrany svojich práv sa

sťažovateľ mohol domáhať a aj sa domáhal podaním odvolania proti nemu. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažnosť v tej časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co/65/2010-292 z 2. marca 2011

Z hľadiska namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, podľa ktorého má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, bolo nutné sa zaoberať otázkou, či v konaní pred krajským súdom neboli porušené tieto princípy. Žiadne pochybenia v tomto smere však ústavný súd nezistil.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (napr. II. ÚS 71/04). Spôsob výkonu tejto právomoci všeobecných súdov ustanovuje zákon č. 514/2003 Z. z. účinný od 1. júla 2004.

Sťažovateľ si svoje základné právo garantované v čl. 46 ods. 3 ústavy uplatnil na všeobecnom súde žalobou podanou okresnému súdu 18. marca 2008, o ktorej rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 68/08-266 z 23. novembra 2009, pričom krajský súd namietaným rozsudkom označený rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Zamietnutie žaloby sťažovateľa všeobecnými súdmi v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. samo osebe nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy. Táto skutočnosť by pri prísne formalistickom posúdení sťažnosti mohla zakladať aj dôvod na jej odmietnutie z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, avšak napriek tomu sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zameral aj na posúdenie jej vecnej opodstatnenosti, t. j. preskúmal, či namietaný rozsudok krajského súdu je udržateľný z hľadiska princípov spravodlivého procesu.

Krajský súd sa podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku považujúc ho za vecne správne.

Krajský súd sa najskôr venoval otázke platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 3. mája 2006, ktorej predmetom bola podľa jej článku 2 *„pohľadávka voči SR o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci nezákonnými rozhodnutiami a nesprávnym úradným postupom pri vyšetrovaní a zamedzovaní páchania trestnej činnosti v nebytových priestoroch vo vlastníctve postupcu, nachádzajúcich v katastrálnom území P...“*.

Krajský súd sa plne stotožnil s názorom okresného súdu, ktorý konštatoval, že *„postúpenie pohľadávky predpokladá pohľadávku, ktorá existuje, ktorá v čase postúpenia je pohľadávkou určitou, identifikovateľnou“*. Krajský súd sa priklonil k názoru okresného súdu, *«že v čase podpísania zmluvy o právnom úkone, nazvanom „postúpenie pohľadávky“ nebol ešte ani poškodenou obchodnou spoločnosťou E..., spol. s r. o., uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom u odporcu a to žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku podľa §b 15 zák. č. 514/2003 Zb.»*.

Odvolávajúc sa na príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. (§ 9 ods. 2 a § 16 ods. 1) krajský súd zdôraznil, že tento zákon v danom prípade hovorí o poškodenom, ktorým je podľa jeho názoru obchodná spoločnosť E., spol. s r. o. V spojitosti s tým krajský súd upriamil pozornosť na skutočnosť že *„V priebehu prvostupňového konania navrhovateľ, t. j. Mgr. M. B., nie spoločnosť E., spol. s r. o., predložil žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánov verejnej moci zo dňa 15. 8. 2007, ktorá žiadosť bola odporcovi, ako Ministerstvu vnútra SR doručená dňa 15. 8. 2007. Zároveň predložil list, ktorý odporca adresoval právnemu zástupcovi navrhovateľa zo dňa 29. 1. 2008 doručený dňa 4. 2. 2008, z ktorého vyplýva, že žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany odporcu, odporca považoval za nedôvodnú, keď mal za to, že z obsahu žiadosti navrhovateľa nebolo možné určiť, na základe čoho si uplatňuje náhradu škody v uvedenej výške, nepredložil žiadny relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval, že*

navrhovateľovi bola škoda spôsobená a teda nepreukázal ani jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom.

Právne súd prvého stupňa dospel k záveru, že právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom škoda spôsobená, to znamená, toto právo – nárok patrí iba poškodenému. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že poškodený, t. j. spoločnosť E., spol. s r.o. Táto spoločnosť však si svoj nárok v zmysle zák. č. 514/2003 Zb. a ust. § 15, vopred predbežne neprerokovala s príslušným orgánom, t. j. s odporcom. V ust. § 15 ods. 1 cit. zákona je výslovne uvedené, že nárok na náhradu škody je potrebný predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného. Žiadosť o predbežné prerokovanie nárok však podával navrhovateľ a nie poškodená organizácia.“. Tieto závery považuje ústavný súd za relevantné z hľadiska konečného rozhodnutia o žalobe sťažovateľa a podľa jeho názoru by už samy osebe postačovali na to, že sťažovateľ nemohol byť v predmetnom konaní úspešný.

Vychádzajúc z okolností posudzovanej veci ústavný súd považoval za potrebné zaoberať sa aj tým, či sa krajský súd v namietanom rozsudku ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s ďalšími kľúčovými právnymi otázkami vyplývajúcimi z podstaty konania o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, a to:

- či boli splnené všetky zákonné podmienky na priznanie náhrady škody spôsobenej podľa sťažovateľa nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní a
- či v okolnostiach posudzovanej veci existovala príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

K prvej otázke krajský súd poukázal na stanovisko súdu prvého stupňa v tom zmysle, že v konaní nebolo preukázané, „že voči navrhovateľovi, resp. jeho právnenému predchodcovi došlo k vykonaniu takého aktu, ktorý možno považovať za nezákonný v zmysle ust. § 6 ods. 1 písm. b/ zák. č. 514/2003 Zb. Pokiaľ sa týka trestných oznámení navrhovateľa z 31. 8. 2004, 16. 11. 2004 a 7. 2. 2005, o týchto bolo rozhodnuté uznesením o zastavení trestného stíhania z dôvodu, že predmetné skutky neboli trestnými činmi. Navyše, pokiaľ proti rozhodnutiu o odmietnutí trestného oznámenia zo dňa 1. 10. 2004 podal navrhovateľ v

stanovenej lehote sťažnosť a toto rozhodnutie bolo v dôsledku tejto sťažnosti zrušené príslušným prokurátorom ako nezákonné a to uznesením zo dňa 12. 10. 2004 správne súd prvého stupňa konštatoval, že v danom prípade išlo o stav, kedy voči rozhodnutiu bol podaný v zákonnej lehote opravný prostriedok a oprávnenou osobou, takže nedošlo k jeho správoplatneniu. Nebolo teda zrušené právoplatné rozhodnutie pre nezákonnosť a teda nebol naplnený a zo strany navrhovateľa ani preukázaný prvý predpoklad pre uplatnenie zodpovednosti štátu, t.j. nezákonné rozhodnutie. Ak navrhovateľ v odvolaní v tejto súvislosti poukazoval na dôvody hodné osobitného zreteľa, je potrebné uviesť, že tieto v prvostupňovom konaní, ale ani v odvolacom konaní bližšie nešpecifikoval a nepreukázal.“.

Pokiaľ ide o druhú ťažiskovú otázku, krajský súd uviedol, že „*Navrhovateľ i v odvolaní poukazuje na skutočnosť, že sa domáha náhrady ušlého zisku, pretože v prípade, ak by navrhovateľ nebol nútený odpredať predmetné nehnuteľnosti na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov so spoločnosťou F., a. s., bol by mal navrhovateľ príjem vo výške 20.598.000,- Sk a tiež, že by v prípade včasného a adekvátneho zásahu polície, by poškodený nebol nútený prediť nehnuteľnosti v hodnote 148.300.000,- Sk len za kúpnu cenu 85.000.000,- Sk, čím navrhovateľovi bola spôsobená škoda vo výške 63.300.000,- Sk. Odvolací súd má za to, že medzi činnosťou orgánov činných v trestnom konaní a vzniknutou škodou, ktorú si navrhovateľ uplatňuje, neexistuje príčinná súvislosť, nakoľko v danom prípade nejde o priamu príčinu vzniku škody. Navrhovateľ nepreukázal, že by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia, prípadne v súvislosti s nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní nevznikla. Preto záver súdu prvého stupňa, že zo zisteného skutkového stavu nie je možné vyvodit' existenciu príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným postupom, považuje odvolací súd za správny. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvého stupňa stotožňuje. Navyše odvolací súd poukazuje na predmetnú kúpnu zmluvu, z ktorej nevyplýva príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, ktorá musí byť priama a bezprostredná, čo však v danej veci splnené nebolo. Kúpnu zmluvu slobodne, vážne uzavrel právny predchodca navrhovateľa bez toho, aby zo strany orgánov činných v trestnom konaní bolo vydané vo veci akékoľvek rozhodnutie, prípadne, že bol právnenému predchodcovi navrhovateľa zo strany odporcu*

stanovovaný akýkoľvek postup, ktorý by bolo možné poňať v príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, ktorá takto mala vzniknúť. Bezprostrednou príčinou, ktorá mala za následok údajný vznik škody na majetku právneho predchodcu navrhovateľa bola kúpna zmluva.“.

V nadväznosti na uvedené krajský súd uzavrel, že sťažovateľ v napadnutom konaní nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody na jeho majetku, pričom zdôraznil, že podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu sú v týchto prípadoch ustanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť. S poukazom na uvedené krajský súd vyhodnotil odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správny.

Ústavný súd v nadväznosti na citované časti namietaného rozsudku krajského súdu považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je oprávnený skutkové a právne závery všeobecných súdov posudzovať z hľadiska ich ústavnej konformity iba vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa (obdobne III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej, alebo aj celkom nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, IV. ÚS 158/2010). Právne závery krajského súdu uvedené v namietanom rozsudku však nevyvolávajú pochybnosti z hľadiska ich ústavnej konformity.

Podľa názoru ústavného súdu v odôvodnení sťažnosťou namietaného rozsudku krajský súd podal jasný a zrozumiteľný výklad aplikovaného právneho predpisu (zákona č. 514/2003 Z. z.) a dostatočne vyargumentoval svoj meritórny výrok, ktorým potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

V namietanom rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil žiadne také dôvody, na základe ktorých by ho mohol kvalifikovať z ústavného hľadiska ako neakceptovateľný a neudržateľný. Sťažnosťou namietaný rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je ani prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle, a taktiež ho nemožno označiť za arbitrárny, pretože podáva náležitým spôsobom vysvetľujúcu odpoveď na všetky podstatné otázky, pre ktoré bol prvostupňový rozsudok (o zamietnutí návrhu sťažovateľa) odvolacím súdom potvrdený.

Vzhľadom na uvedené neexistuje z ústavnoprávneho hľadiska dôvod na to, aby sa spochybňovali právne závery obsiahnuté v namietanom rozsudku krajského súdu, ktoré sú primeraným spôsobom odôvodnené. Keďže namietaný rozsudok krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. Ú 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právnych názorov krajského súdu, keď navyše nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že krajský súd namietaným rozsudkom sťažovateľovi neodoprel spravodlivosť, ibaže jeho návrhu na náhradu škody v sume 2 712 474,80 €, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní, nevyhovel, avšak skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. na spravodlivý proces) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (IV. ÚS 245/2010).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľa odôvodňujúcu porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy namietaným rozsudkom krajského súdu ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade

prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým rozsudkom a namietaným porušením označeného základného práva, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 5 ods. 1 a čl. 13 dohovoru ústavný súd konštatoval, že sťažovateľ v tejto časti sťažnosť nijako neodôvodnil. Táto časť petitu teda nemá oporu v argumentoch a tvrdeniach produkovaných v sťažnosti (absencia odôvodnenia návrhu a navrhovaných dôkazov), ktoré sú výlučne zamerané na preukázanie namietaného porušenia čl. 46 ods. 3 ústavy. Vzhľadom na to, ako aj so zreteľom na právne zastúpenie sťažovateľa kvalifikovaným právnym zástupcom ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2012